

EU 2020 – En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla

Till finansutskottet

Finansutskottet beslutade den 9 februari 2010 att ge bl.a. socialförsäkringsutskottet tillfälle att senast den 11 mars 2010 yttra sig över kommissionens arbetsdokument Samråd om framtidsstrategin EU 2020, KOM(2009) 647, och över kommissionens meddelande Europa 2020 – En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla, KOM(2010) 2020.

Socialförsäkringsutskottet behandlar de delar av dokumenten som rör utskottets ansvarsområden, dvs. socialförsäkring och migration, bl.a. frågor som har betydelse för de sociala trygghetssystemen och pensionssystemet, demografiutvecklingen med en åldrande befolkning samt arbetskraftsinvandring.

Utskottets överväganden

Inledning

Framtidsstrategin EU 2020 är avsedd att bli en efterföljare till Lissabonstrategin, som har varit EU:s reformstrategi under det senaste årtiondet. Kommissionen anser att strategin EU 2020 bör koncentreras på ett antal centrala politikområden där samarbete mellan EU och medlemsstaterna ger bäst resultat.

Genom arbetsdokumentet, KOM(2009) 647, vänder sig kommissionen till övriga institutioner och berörda parter för att få in synpunkter på den föreslagna ansatsen.

I meddelandet Europa 2020 – En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla, KOM(2010) 2020, som kommissionen antagit därefter, redovisar kommissionen de detaljerade förslag till åtgärder som kommissionen anser behövs på gemenskapsnivå liksom de åtgärder som den anser behövs på nationell nivå.

Arbetsdokumentet

Prioriteringar m.m.

I det inledande kapitlet anger kommissionen bl.a. att Europa har drabbats hårt av den djupaste ekonomiska nedgången på många decennier och att arbetslösheten förväntas stiga till tvåsiffriga nivåer 2010. Kollektiva insatser från den offentliga sektorn för att rädda finanssystemet och stärka efterfrågan och förtroendet har bidragit till att undvika en ekonomisk kollaps. EU måste nu göra en samlad ansträngning för att framgångsrikt ta sig ur krisen och börja bygga framtidens politik. För att kunna uppnå målen för 2020 måste EU agera beslutsamt både på hemmaplan och i internationella forum. Kommissionen anser att det krävs nya drivkrafter och en ny hållbar marknadsekonomi präglad av socialt ansvar – en intelligentare, mer miljövänlig ekonomi där välbefindandet bygger på innovation och effektivare resursanvändning, och där kunskap är den viktigaste insatsvaran.

Kommissionen är av uppfattningen att huvudmålen för strategin EU 2020 bör delas in tematiskt och riktas in på en rad prioriteringar, bl.a. anges ökad delaktighet i ett samhälle för alla. Det kommer att skapas nya typer av jobb som kräver nya färdigheter. Man måste finna lämpliga former för övergången mellan olika jobb eller mellan utbildning och arbetsliv, och fördelarna med s.k. flexicurity (flexibilitet i kombination med trygghet) måste tas till vara fullt ut.

Kommissionen menar också att migrationsaspekterna hittills inte har getts tillräcklig tyngd vid utformningen av politiken vare sig på EU-nivå eller på nationell nivå, trots att migrerande arbetstagare ger ett mycket väsentligt bidrag till tillväxten. Sysselsättningsgraden för invandrare kan förbättras, i synnerhet bland lågutbildade, kvinnor och nyanlända.

Vidare anges i arbetsdokumentet att det behövs moderna socialförsäkrings- och pensionssystem som är väl anpassade till den ekonomiska krisen och den åldrande befolkningen. De som tillfälligt är utan arbete ska garanteras ett rimligt skydd och en tillräcklig inkomstnivå. För att skapa fler nya jobb behövs också en starkare företagarkultur. Egenföretagandet bör ses som ett realistiskt alternativ för den som förlorat jobbet, och för att åstadkomma detta måste negativa incitament tas bort. Socialförsäkrings-system behandlar ofta egenföretagare ogynnsamt, och många av dem avskräcks också från att flytta till en annan medlemsstat därför att det finns begränsningar när det gäller att flytta med sig socialförsäkrings- och pensionsrättigheter.

Sammanfattningsvis är målen för 2020 enligt arbetsdokumentet fler jobb, högre sysselsättningsgrad för befolkning i arbetsför ålder, bättre jobb med högre kvalitet och produktivitet, ökad rättvisa, säkerhet och utkomstmöjligheter för alla genom en arbetsmarknad där alla har chans att komma in, fler nya företag och en välavvägd hantering av förändringar på arbetsmarknaden genom moderna och ekonomiskt hållbara system för social trygghet.

Styrformer

Kommissionens uppfattningen är att de specifika åtgärderna och målen för strategin endast kan nås genom partnerskap, eftersom man behöver vidta åtgärder på både EU-nivå, nationell nivå och regional nivå, och eftersom samspelet mellan dessa nivåer är viktigt för att strategin ska kunna nå sin fulla potential.

Europeiska rådet bör med stöd av de nya bestämmelserna i Lissabonfördraget leda strategin, sätta upp mål och fatta de viktiga besluten. Rådskonstellationer som Ekofinrådet och andra relevanta tematiska rådskonstellationer skulle sedan genomföra dessa beslut på ett integrerat sätt, var och en inom sitt behörighetsområde.

Europaparlamentet skulle kunna uppmuntras att lägga fram sina synpunkter på strategin EU 2020 före Europeiska rådets vårmöte 2010.

För att uppnå visionen med EU 2020 behövs vidare enligt kommissionen ett aktivt stöd från berörda aktörer, t.ex. arbetsmarknadens parter och det civila samhället. Att visionen vinner gehör i alla EU-regioner kommer också att vara avgörande för dess framgång. Kommissionen skulle gärna se att de nationella parlamenten intresserar sig särskilt för den nya strategin.

Vid Europeiska rådets vårmöte bör man ange riktningen för strategin för de följande fem åren. Vidare bör medlemsstaterna uppmanas att sätta upp nationella mål för en femårsperiod utifrån sina olika situationer och utgångspunkter.

Synpunkter på arbetsdokumentet

Det offentliga samrådet avslutades den 15 januari 2010. Av dokumentet SEK (2010) 116 Samråd om EU – Första sammanfattning av svaren framgår att alla medlemsstater har svarat på samrådet. Det finns i allmänhet ett brett stöd bland medlemsstaterna för de tematiska prioriteringar som presenterades i remissunderlaget (kunskapsbaserad tillväxt, delaktighet och ett samhälle för alla samt en miljövänligare och konkurrenskraftig ekonomi). Många medlemsstater vill stärka det sociala inslaget ytterligare. De flesta anser att avgörande för att kunna genomföra den nya strategin är bl.a. effektiv tillsyn, benchmarking, partnerskap (som involverar regionerna mer), större ansvarstagande för aktörer och bättre kommunikation.

Meddelandet

I meddelandet föreslår kommissionen en ny ekonomisk strategi för Europa. Kommissionen anger bl.a. att EU befinner sig i omvandling och att den ekonomiska krisen har raderat flera års ekonomiska och sociala framsteg och blottlagt strukturella svagheter i EU:s ekonomi. Samtidigt förändras världen snabbt, och långsiktiga utmaningar som globalisering, ansträngda resurser och befolkningens åldrande blir allt större. EU behöver en strategi för att omvandlas till en smart och hållbar ekonomi för alla, med hög sysselsättning, produktivitet och social sammanhållning.

Prioriteringar m.m.

Kommissionen föreslår tre prioriteringar och fem överordnade EU-mål. Bland de fem överordnade målen finns bl.a. att 75 % av befolkningen i åldern 20–64 ska ha ett arbete och att antalet personer som hotas av fattigdom ska minska med 20 miljoner. För att se till att varje medlemsstat anpassar EU 2020-strategin efter sin egen situation föreslås att EU:s mål omvandlas till nationella mål och strategier. Kommissionen föreslår vidare sju huvudinitiativ som ska påskynda framstegen. Initiativet ”En agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen” syftar till att modernisera arbetsmarknaderna och ge människor ökad egenmakt genom kompetensutveckling under hela livet för att öka deltagandet på arbetsmarknaden och bättre anpassa tillgången och efterfrågan på arbetsmarknaden, inbegripet genom arbetskraftens rörlighet. Initiativet ”Europeisk plattform mot fattigdom” syftar till att garantera social och territoriell sammanhållning så att tillväxtens

och sysselsättningens fördelar kommer många till del och att människor som drabbats av fattigdom och social utestängning kan leva ett värdigt liv och delta aktivt i samhället.

I meddelandet anges bl.a. att befolkningens medelålder stiger allt snabbare. I takt med att babyboomgenerationen går i pension kommer EU:s aktiva befolkning att börja krympa med början 2013–2014. Antalet människor över 60 år ökar nu dubbelt så snabbt som det gjorde före 2007, med ungefär två miljoner personer per år jämfört med en miljon tidigare. Kombinationen av färre förvärvsarbete och en större andel pensionärer kommer att utsätta våra välfärdssystem för ytterligare påfrestningar. Kommissionen anser att sysselsättningsmålet (ökning till 75 %) bör kunna uppnås bl.a. genom större deltagande av kvinnor och äldre och genom bättre integration av invandrare i arbetskraften.

För att genomföra åtgärder inom ramen för prioriteringen ”Tillväxt för alla” måste sysselsättnings- och utbildningspolitiken samt de sociala trygghetssystemen moderniseras och stärkas genom att arbetskraftens deltagande ökar och den strukturella arbetslösheten minskar samt att företagens sociala ansvar bör stärkas. Tillgången till barnomsorg och vård av anhöriga kommer enligt kommissionen att vara viktig i detta hänseende.

När det gäller huvudinitiativet ”En agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen” anges i meddelandet att målet är att skapa förutsättningar för moderniserade arbetsmarknader i syfte att öka sysselsättningen och säkra våra sociala modellers hållbarhet. Detta innebär att människors egenmakt ska ökas genom att de tillägnar sig ny kompetens så att vår nuvarande och framtida arbetskraft kan anpassa sig till nya förutsättningar och möjliga karriärbyten, och så att arbetslösheten kan minskas och arbetsproduktiviteten ökas.

På EU-nivå kommer kommissionen att sträva efter bl.a. följande:

- Definiera och genomföra den andra etappen i flexicurityagendan tillsammans med arbetsmarknadens parter i EU, hitta sätt att bättre hantera ekonomiska omvälvningar, bekämpa arbetslöshet och höja verksamhetsgraden.

- Underlätta och främja arbetskraftens rörlighet inom EU och bättre anpassa tillgången på arbetskraft till efterfrågan med lämpligt ekonomiskt stöd från strukturfonderna, bl.a. Europeiska socialfonden, och främja en framtidsytande och övergripande politik för arbetskraftsmigration som på ett flexibelt sätt kan svara på arbetsmarknadernas prioriteringar och behov.

- Genomföra de nationella färdplanerna för flexicurity i enlighet med Europeiska rådets överenskommelse, minska segmenteringen av arbetsmarknaden samt underlätta övergångar och möjligheten att förena arbete och familjeansvar.

- Se över och regelbundet övervaka skatte- och förmånssystemens effektivitet för att göra det lönsamt att arbeta, med särskild inriktning på de lågkvalificerade, och samtidigt undanröja åtgärder som hämmar egenföretagare.

Vad gäller huvudinitiativ "Europeisk plattform mot fattigdom" anges att kommissionen på EU-nivå kommer att sträva efter att omvandla den öppna samordningsmetoden avseende social utestängning och socialt skydd till en plattform för samarbete, inbördes utvärdering och utbyte av bra metoder, och till ett instrument för att främja de offentliga och privata aktörernas engagemang för att minska den sociala utestängningen. Vidare kommer konkreta åtgärder att vidtas, såsom riktat stöd från strukturfonder, särskilt Europeiska socialfonden. Kommissionen ska även bedöma de sociala skyddens och pensionssystemens lämplighet och hållbarhet samt fastställa metoder för att garantera större tillgång till hälso- och sjukvårdssystemen.

På nationell nivå föreslår kommissionen att medlemsstaterna bl.a. ska fastställa och genomföra åtgärder för att hantera specifika villkor för särskilt utsatta grupper, t.ex. ensamstående föräldrar, och helt bygga ut de sociala trygghetssystemen och pensionssystemen för att garantera ett lämpligt inkomststöd och tillgång till hälso- och sjukvård.

Styrformer

Kommissionen föreslår att genomförandet ska bygga på en tematisk metod, med en kombination av prioriteringar och överordnade mål, och landsrapportering, som hjälper medlemsstaterna att utveckla sina strategier för en hållbar tillväxt och hållbara offentliga finanser. Landsspecifika rekommendationer bör riktas till medlemsstaterna, och varningar ska kunna utfärdas om lämpliga åtgärder inte vidtas. Rapporteringen om EU 2020 och utvärderingen av stabilitets- och tillväxtpakten kommer att ske samtidigt, men instrumenten kommer att vara separata och paktens integritet kommer att bevaras.

Kommissionen föreslår i meddelandet att Europeiska rådet bör ta ett fullt egenansvar och stå i centrum för den nya strategin. Kommissionen ska övervaka framstegen mot målen, underlätta politiskt utbyte och lägga fram de förslag som krävs för att styra åtgärderna och föra EU:s huvudinitiativ framåt. Gemensamma kommunikationsverktyg kommer att föreslås där hänsyn tas till nationella förhållanden och traditioner. Europaparlamentet föreslås vara en drivkraft för att mobilisera invånarna i EU och fungera som medlagstiftare för centrala initiativ. Denna partnerskapsstrategi bör utvidgas till EU:s kommittéer, till medlemsstaternas parlament och nationella, lokala och regionala myndigheter, till arbetsmarknadens parter och till andra berörda aktörer samt till det civila samhället för att få alla att bidra till att förverkliga denna vision.

Kommissionen föreslår att Europeiska rådet i mars antar huvudlinjerna för strategin och EU:s överordnade mål, och i juni godkänner det detaljerade innehållet i strategin, däribland de integrerade riktlinjerna och de nationella målen. Kommissionen ser också fram emot Europaparlamentets synpunkter och stöd för att göra EU 2020 till en framgång.

Regeringens ståndpunkt

I faktpromemoria 2009/10:FPM40 anges den preliminära svenska ståndpunkten till arbetsdokumentet KOM(2009) 647. Regeringens utgångspunkt är att EU behöver en ambitiös och samordnad strategi med fokus på det övergripande målet hållbar tillväxt. Detta är nödvändigt för att långsiktigt stärka EU:s konkurrenskraft i en global ekonomi, möta klimatutmaningarna och hantera effekterna av en åldrande befolkning. För att uppnå detta bör strategin inbegripa ett antal nyckelområden, bl.a. säkra hållbara offentliga finanser samt full sysselsättning och ökat arbetskraftsutbud. Regeringen anser att strategins styrning bör förbättras genom färre men tydligare mål, bättre samstämmighet mellan strategins övergripande målsättningar och de konkreta målen, ökad involvering av lokala, regionala och nationella aktörer, bättre och effektivare uppföljning och utvärdering samt bättre anpassning till enskilda länders utmaningar och utgångspunkter för att stärka genomförandet och det nationella ägarskapet.

Regeringen lämnade sina synpunkter över arbetsdokumentet till kommissionen den 15 januari 2010 och bidrog med synpunkter beträffande kvinnors deltagande på arbetsmarknaden den 19 februari 2010.

Regeringen har bl.a. angivit att de europeiska ekonomierna blir alltmer beroende av varandra, både inom EU och i förhållande till resten av världen. Lissabonstrategin 2000–2010 har i många avseenden varit framgångsrik, men ett bristande genomförande har blottlagt strukturella brister varför det nu krävs ett större åtagande – en gemensam europeisk ram för hållbar utveckling och sysselsättning. Man står inför viktiga strukturella utmaningar som måste hanteras omedelbart, t.ex. de allt högre arbetslöshetsnivåerna, de offentliga finansernas hållbarhet och de europeiska välfärdssystemen i en tid med en åldrande befolkning.

Regeringen anser att man måste säkerställa hållbara offentliga finanser för att främja trovärdigheten för framtida sociala åtaganden. Bland annat måste man förbättra de sociala skyddssystemen, i synnerhet pensionssystemen och hälso- och sjukvårdssystemen. Vidare måste kvaliteten på de offentliga finanserna förbättras, bl.a. genom reformer av skatte- och förmånssystem i syfte att göra det lönande att arbeta och säkra de utgifter som visat sig främja långsiktig tillväxt och sysselsättning.

Enligt regeringens mening krävs det ett jämställdhetsperspektiv i EU 2020 för att garantera en långsiktig konkurrenskraft och tillväxt i Europa, för att återställa hållbara offentliga finanser och för att ta itu med följderna av en åldrande befolkning. Åtgärder krävs bl.a. för att förenkla för kvinnor och män att kombinera arbete och familj.

För att möta utmaningen med en åldrande befolkning och en hög andel utanför arbetskraften måste EU använda sin arbetskraftspotential till fullt och långsiktigt öka tillgången på arbetskraft med full sysselsättning som mål. Fokus bör ligga på att aktivera personer utan arbete, t.ex. genom en aktiv arbetsmarknadspolitik och en aktiv politik för social trygghet, utifrån

principerna för flexicurity (en kombination av flexibilitet och trygghet). Det behövs en effektiv, flexibel och efterfrågestyrd politik för arbetskraftsinvandring som bidrar till att fylla EU:s nuvarande och framtida behov att hantera brist på arbetskraft.

När det gäller frågor kring en ny ledningsstruktur för ett effektivt genomförande anser regeringen att bl.a. de EU-omfattande målen behöver kompletteras med relevanta nationella målsättningar som beaktar medlemsstaternas olika utgångspunkter och strukturella skillnader. Nationella mål bör vara relevanta och frivilliga (dvs. med respekt för medlemsstaternas behörighet på området) men bör överensstämma med de övergripande målen för strategin. Utvärderingen och uppföljningen av strategin på gemenskapsnivå, inklusive den externa agendan, bör förbättras och komplettera övervakningen av resultaten i de enskilda medlemsstaterna. Det behövs en tydlig ansvarsfördelning mellan kommissionen och medlemsstaterna för att få effektiva övervakningssystem.

Meddelandet (KOM(2010) 2020) presenterades vid ministerrådsmötet (Epsco) den 8 mars 2010. Vid en återsrapport från mötet informerades utskottet om att regeringen anser att förslaget i grunden är bra. Regeringen är dock tveksam till fattigdomsmålet, bl.a. med anledning av att det med den föreslagna utformningen skulle kunna stå i motsättning till andra mål om t.ex. tillväxt eller sysselsättning. Regeringen är vidare oroad över att jämställdhetsperspektivet inte tillräckligt beaktats. Vid rådmötet fick Sverige stöd från flera medlemsstater när det gällde jämställdhetsdimensionen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är positivt till en samordnad EU-strategi för tillväxt i syfte att bl.a. kunna hantera de europeiska välfärdssystemen i en tid med en åldrande befolkning. För att uppnå detta behöver länderna i Europa ett ökat arbetskraftsutbud. Det krävs också stabila pensionssystem samt bra sociala skyddssystem och bra hälso- och sjukvårdssystem. Utskottet noterar vidare att Kommittén för social trygghet och kommissionen i ett förslag till gemensam årlig rapport om socialt skydd och social inkludering 2010, KOM (2010) 25, anger att åtgärder som främjar arbetskraftsdeltagande och undviker bidragsberoende särskilt bör betonas. I rapporten anges även att den finansiella och ekonomiska krisen utsatt pensionssystemen för påfrestningar.

Enligt utskottets mening är arbetslinjen och arbetet med att skapa en inkluderande arbetsmarknad avgörande för att målen ska uppnås. Utskottet anser också att ett jämställdhetsperspektiv måste betonas, där åtgärder för att bl.a. förenkla för kvinnor och män att kombinera arbete och familj är nödvändiga. Samordningen av trygghetssystemen för arbetstagare som flyttar inom EU är också en viktig del, och utskottet noterar därvid att genom Lissabonfördraget har en övergång skett i rådet från beslut med enhällighet till beslut med kvalificerad majoritet.

EU står inför en situation med stora pensionsavgångar och en åldrande befolkning. En ökad arbetsinvandring är därför nödvändig och kan också enligt utskottets mening bidra till utveckling och välbstånd. En större andel i befolkningen i arbetsför ålder medför att försörjningsbördan minskar, vilket skapar förutsättningar att upprätthålla välfärden. Utskottet noterar också att det under ett antal år har pågått ett arbete inom EU med att införa ett regelverk för att underlätta för arbetskraftsinvandring. Bland annat har det s.k. blåkortsdirektivet för högkvalificerade anställningar antagits. Vidare diskuteras det s.k. ramdirektivet, som behandlar ett enhetligt ansökningsförfarande och en gemensam uppsättning rättigheter för arbetstagare från tredjeland. Utskottet kan även konstatera att Sverige den 15 december 2008 införde ett effektivare och mer flexibelt system för att underlätta rekryteringen av arbetskraft från tredjeland. Reglerna säkerställer att de anställningsvillkor och försäkringsskydd som erbjuds den arbetsökande motsvarar vad som gäller för arbetstagare som redan finns i Sverige. Utskottet vill poängtera att EU-gemensamma regler för arbetskraftsinvandring även måste garantera trygga villkor för de migrerande arbetstagarna.

När det gäller genomförandet av EU 2020-strategin vill utskottet framhålla att det krävs en anpassning till enskilda länders utmaningar och utgångspunkter. Utskottet vill också starkt understryka att frågor om socialförsäkringssystemens utformning är en nationell angelägenhet. De övergripande målen för strategin måste därför enligt utskottets uppfattning vara relevanta och frivilliga, dvs. utformade med respekt för medlemsstaternas behörighet på området. Utskottet anser i likhet med regeringen att den öppna samordningsmetoden, som bygger på mellanstatligt samarbete och således inte innebär harmonisering av lagstiftning, är en lämplig metod.

Utskottet underströk i samband med sitt yttrande till utrikesutskottet över Lissabonfördraget (yttr. 2008/09:SfU2y) att själva utformningen av och innehållet i medlemsländernas socialförsäkringssystem är en nationell fråga, även om de påverkas av principer i fördraget om icke-diskriminering och likabehandling av EU-medborgare liksom krav på likabehandling av kvinnor och män. Utskottet förutsatte att regeringen skulle uppmärksamma att den samarbetsmetod som anges i artikel 140 i EUF-fördraget i praktiken inte används av EU för att genomdriva en harmonisering av nationella system inom olika socialpolitiska områden. Utskottet vidhåller detta ställningstagande.

Eftersom utformningen av strategin befinner sig i ett inledande skede har utskottet inte möjlighet att nu framföra ytterligare synpunkter. Utskottet har för avsikt att följa utvecklingen och vid behov återkomma med synpunkter i den fortsatta processen, i de delar som berör utskottets ansvarsområde.

Stockholm den 11 mars 2010

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (m), Veronica Palm (s), Helena Riviére (m), Ronny Olander (s), Lars-Arne Staxäng (m), Solveig Zander (c), Siw Wittgren-Ahl (s), Ulf Nilsson (fp), Mats G Nilsson (m), Göte Wahlström (s), Lars Gustafsson (kd), Mikael Cederbratt (m), Kalle Larsson (v), Matilda Ernkrans (s), Fredrick Federley (c), Gunvor G Ericson (mp) och Magdalena Streijffert (s).

Avvikande mening

EU 2020 - En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla (s, v, mp)

Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Göte Wahlström (s), Kalle Larsson (v), Matilda Ernkrans (s), Gunvor G Ericson (mp) och Magdalena Streijffert (s) anför:

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna anser att det är viktigt att det är människans trygghet och möjligheter, genom utbildning och stöd, som är kärnan i ett framtidsdokument för den Europeiska unionen. Vi anser att den sociala dimensionen i EU behöver stärkas. Utan ekonomisk trygghet på en föränderlig arbetsmarknad skapar vi rädda människor och vänder framtiden ryggen.

När det gäller målet att 75 % av befolkningen i åldern 20–64 år ska ha ett arbete nämner kommissionen i sitt arbetsdokument åtgärder som att tidigare få in ungdomar på arbetsmarknaden och att öka de ekonomiska incitamenten för äldre att jobba längre. Tyvärr saknas det både i kommissionens arbetsdokument och i den svenska regeringens ståndpunkt några resonemang kring förbättrad arbetsmiljö som skulle kunna leda till att fler skulle kunna och orka arbeta fram till sin pension.

Bland de fem överordnade EU-mål som tas upp i EU 2020 har flera direkt beröring med den resolution som WHO antog i maj 2009 utifrån rapporten "Closing the gap in a generation" (WHA62.14). Rapporten gör en ingående analys av uppväxtförhållanden, miljön, arbetsförhållanden och arbetsmiljön, betydelsen av social välfärd och en hälso- och sjukvård som är tillgänglig för alla. Den tar också upp klimatförändringarna och behovet av att koppla samman folkhälsoarbetet och miljöarbetet, alltså den sociala och ekologiska dimensionen av hållbar utveckling. I rapporten som ligger till grund för WHO-resolutionen ges tre övergripande rekommendationer:

- Förbättra förutsättningarna för människors dagliga liv.
- Angrip den ojämlika fördelningen av makt, pengar och resurser – globalt, nationellt och lokalt.
- Utveckla och använd metoder för att mäta och följa ojämlikheten i hälsa, utveckla kunskapsbasen, utbilda människor som är tränade att se hälsans sociala bestämningsfaktorer och utveckla människors medvetenhet om dessa.

Vi anser att dessa slutsatser ska beaktas i arbetet med EU 2020.